

holló tollát feketévé, a hattyút pedig fehérré teszi, vagyis azt tartom róla, hogy a saskeselyűt ezen korban természetszerűleg megilleti ez a színezet.

Daczára annak, hogy a saskeselyűt majdnem minden évben s majdnem minden zergevadászat alatt láttam, mégis azt kell állítanom, hogy még a fogarasi hegyek között is a ritkaságok közé számítandó, s csakis rendkívüli röpképességének, mely képessé teszi egész hegylánczokat játszva bejárni, tudandó be, hogy aránylag oly sokszor és oly sokfelé ráakadunk.

Ezen, úgyszólván a vizözönelőtti faunához tartozó madár kihalásáról nálunk, még azt hiszem, sokáig nem lehet szó, mert úgy hegyeink alakulása, mint más ragadozókhöz viszonyított aránylag kis kártékonytsága, valamint vad, megközelíthetetlen lénye, eléggé megvédelmezik.

Vajha hegyeink még soká, soká adnának védelmet s tanyát neki, s az amúgy is lassan szaporodó madár soraiból minél ritkábban s csakis a tudomány érdekében döntene ki néha egyet-egyet a gyilkos golyó, melyet soha sem szabadna csakis az öldöklési vágy s az ezzel összekötött nagyzásnak irányítani.

Fogaras, 1894. június.

das Gefieder des Raben schwarz, das des Schwanes weiss macht, für die dem Bartgeier in jenem Altersstadium gebührende Färbung.

Trotzdem ich den Bartgeier beinahe jedes Jahr und beinahe auf jeder mehrere Tage dauernden Gemsjagd gesehen habe, behaupte ich doch, dass er auch im Fogarascher Gebirge zu den Seltenheiten gehört und nur infolge seiner enormen Flugfähigkeit, mit welcher er spielend den ganzen Höhenzug zu durchstreifen vermag, so oft und an so vielen Orten gesehen wird. An ein Aussterben dieses scheinbar einer vorsündfluthlichen Fauna angehörenden Vogels ist bei uns noch lange nicht zu denken, da sowohl die Gebirgsformation, als auch seine verhältnissmässig zu unseren anderen Raubthieren geringe Schädlichkeit, so wie sein scheues, unnahbares Wesen ihn hinlänglich davor schützen.

Mögen ihm unsere Berge noch lange als Zufluchtstätte und als Heim dienen, das tödtliche Blei die Reihen des ohnehin schwach sich vermehrenden Vogels nur im Interesse der Wissenschaft lichten und selbes nie von der Schiesswuth und damit verbundener Grossthuerei gelenkt werden.

Fogaras, im Juni 1894.

A svédországi madártani megfigyelő állomások földirati meghatározása.

A Magyar Ornith. Központ tb. főnöke, HERMAN OTTÓ, orsz. gy. képviselő 1893. évi július hó 8-án azon kéréssel fordult a svéd tudományos akadémiához, hogy a svédországi madártani megfigyelő állomások földirati positióit az intézet részére megküldeni szives legyen.

A svéd tud. akadémia nevében LINDHAGEN G. dr., tanár s az akadémia örökös titkára, készséggel tett eleget a központ kérésének, s már 1893 augusztus 4-én megküldötte a svéd megfigyelő állomások földirati meghatározásait, úgy a mint azt alábbiakban kiadni szerencsénk van.

A LINDHAGEN dr. által küldött s a most itt közölt adatok között csakis annyi az eltérés, hogy LINDHAGEN a keleti hosszúságokat Greenwich-től számítva adta, mi pedig (miután mindent Ferrótól számítunk) az egyöntetűség kedvéért az összes adatokat («Greenwich + 17° 40' = Ferro» norma szerint) Ferróra számítottuk át, s így átszámítva közöljük.

Geographische Bestimmung der ornithologischen Beobachtungsstationen Schwedens.

Der hon. Chef der «Ungarischen Ornithologischen Centrale, R. A. OTTO HERMAN, ersuchte am 8-ten Juli 1893 die königl. schwedische Akademie der Wissenschaften, dieselbe wolle so gewogen sein, unserem Institute die geographischen Positionen der schwedischen ornith. Beobachtungsstationen zukommen zu lassen.

Im Namen der königl. Akademie, war es deren beständiger Secretär, Herr Professor Dr. G. LINDHAGEN, der uns schon am 4-ten August desselben Jahres die geogr. Positionen der schwedischen Beobachtungsstationen bereitwilligst mittheilte, welche wir nun zu publicieren so glücklich sind.

Ein Unterschied zwischen Mittheilung und Publication besteht nur insoferne, als LINDHAGEN die östlichen Längengrade von Greenwich nahm, wir dagegen — da wir solche stets von Ferro rechnen — die uns mitgeheilten Positionen nach der Formel: «Greenwich + 17° 40' = Ferro» umrechneten.

<i>Agö</i> , világító torony	61°33'	N. B.	
(Leuchth.)	35°9'	Ö. L. v.	Ferro
<i>Arvik</i>	59°41'	N. B.	
	30°16'	Ö. L. v.	«
<i>Björn</i> , világító torony	60°38'	N. B.	
(Leuchth.)	35°40'	Ö. L. v.	«
<i>Borgholm</i> , világító torony	56°52'	N. B.	
(Leuchth.)	34°20'	Ö. L. v.	«
<i>Bremö</i> , világító torony	62°13'	N. B.	
(Leuchth.)	35°26'	Ö. L. v.	«
<i>Eggegrund</i> , világító torony	60°44'	N. B.	
(Leuchth.)	35°14'	Ö. L. v.	«
<i>Eksjö</i>	57°40'	N. B.	
	32°39'	Ö. L. v.	«
<i>Elfsborgslän</i> , kerület	58°15'	N. B.	
(Departement)	36°25'	Ö. L. v.	« (Középirány).
<i>Falsterbo</i> , világító torony	55°57'	N. B.	
(Leuchth.)	30°30'	Ö. L. v.	«
<i>Fårö</i> , világító torony	57°57'	N. B.	
(Leuchth.)	38°3'	Ö. L. v.	«
<i>Fjordskär</i> , világító torony	57°27'	N. B.	
(Leuchth.)	29°44'	Ö. L. v.	«
<i>Fjuk</i> , világító torony	58°33'	N. B.	
(Leuchth.)	32°28'	Ö. L. v.	«
<i>Gothenburg</i>	57°42'	N. B.	
	29°38'	Ö. L. v.	«
<i>Gotska Sandön</i> , világító torony	58°23'	N. B.	
(Leuchth.)	36°53'	Ö. L. v.	«
<i>Göteboda</i>	58°58'	N. B.	
	33°50'	Ö. L. v.	«
<i>Grimskär</i> , világító torony	56°39'	N. B.	
(Leuchth.)	34°3'	Ö. L. v.	«
<i>Grönskär</i> , világító torony	59°17'	N. B.	
(Leuchth.)	36°42'	Ö. L. v.	«
<i>Hanö</i> , világító torony	59°1'	N. B.	
(Leuchth.)	32°32'	Ö. L. v.	«
<i>Häckeberga</i>	55°35'	N. B.	
	31°7'	Ö. L. v.	«
<i>Härads-kär</i>	58°9'	N. B.	
	36°48'	Ö. L. v.	«
<i>Hellefors</i>	59°48'	N. B.	
	32°12'	Ö. L. v.	«
<i>Hjo</i>	58°18'	N. B.	
	31°58'	Ö. L. v.	«
<i>Hoborg</i> , világító torony	56°55'	N. B.	
(Leuchth.)	35°52'	Ö. L. v.	«
<i>Hollands Wöderö</i> , világító torony	56°26'	N. B.	
(Leuchth.)	29°24'	Ö. L. v.	«

<i>Holmögadd</i> , világító torony	---	---	---	---	63°36'	N. B.
(Leuchth.)					38°27'	Ö. L. v. Ferro
<i>Hudiksvall</i>	---	---	---	---	61°44'	N. B.
					31°47'	Ö. L. v. "
<i>Hufvadsjär</i> , világító torony	---	---	---	---	58°58'	N. B.
(Leuchth.)					36°15'	Ö. L. v. "
<i>Kalmar</i>	---	---	---	---	56°40'	N. B.
					34°2'	Ö. L. v. "
<i>Karesvando</i>	---	---	---	---	68°26'	N. B.
					40°10'	Ö. L. v. "
<i>Karlsstad</i>	---	---	---	---	59°23'	N. B.
					31°10'	Ö. L. v. "
<i>Landsort</i> , világító torony	---	---	---	---	58°44'	N. B.
(Leuchth.)					35°33'	Ö. L. v. "
<i>Lidköping</i>	---	---	---	---	58°30'	N. B.
					30°50'	Ö. L. v. "
<i>Lillkyrka</i>	---	---	---	---	59°34'	N. B.
					35°16'	Ö. L. v. "
<i>Luleå</i>	---	---	---	---	65°35'	N. B.
					39°51'	Ö. L. v. "
<i>Lungö</i> , világító torony	---	---	---	---	62°38'	N. B.
(Leuchth.)					35°47'	Ö. L. v. "
<i>Malören</i> , világító torony	---	---	---	---	65°32'	N. B.
(Leuchth.)					41°17'	Ö. L. v. "
<i>Mäsesjär</i> , világító torony	---	---	---	---	58°6'	N. B.
(Leuchth.)					29°1'	Ö. L. v. "
<i>Morups Tånge</i> , világító torony	---	---	---	---	56°55'	N. B.
(Leuchth.)					30°2'	Ö. L. v. "
<i>Naer</i> , világító torony	---	---	---	---	57°13'	N. B.
(Leuchth.)					36°24'	Ö. L. v. "
<i>Nidingen</i> , világító torony	---	---	---	---	57°18'	N. B.
(Leuchth.)					29°35'	Ö. L. v. "
<i>Nor</i>	---	---	---	---	59°24'	N. B.
					30°55'	Ö. L. v. "
<i>Nord Koster</i> , világító torony	---	---	---	---	58°54'	N. B.
(Leuchth.)					28°41'	Ö. L. v. "
<i>Oelands Norra</i> , világító torony	---	---	---	---	57°22'	N. B.
(Leuchth.)					34°46'	Ö. L. v. "
<i>Oelands Östra</i> , világító torony	---	---	---	---	56°49'	N. B.
(Leuchth.)					34°31'	Ö. L. v. "
<i>Oelme</i>	---	---	---	---	59°22'	N. B.
					31°37'	Ö. L. v. "
<i>Oerebro</i>	---	---	---	---	59°16'	N. B.
					32°53'	Ö. L. v. "
<i>Pater Noster</i> , világító torony	---	---	---	---	57°54'	N. B.
(Leuchth.)					29°9'	Ö. L. v. "
<i>Presternd</i>	---	---	---	---	59°19'	N. B.
					31°45'	Ö. L. v. "

<i>Quarsebo</i>	---	---	---	---	---	---	58°39'	N. B.	
							34°18'	Ö. L. v.	Ferro
<i>Qwistle</i>	---	---	---	---	---	---	63°16'	N. B.	
							31°44'	Ö. L. v.	"
<i>Råstorp</i>	---	---	---	---	---	---	57°59'	N. B.	
							33°21'	Ö. L. v.	"
<i>Rödkaullen</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	65°19'	N. B.	
							40°4'	Ö. L. v.	"
<i>Sandhaum</i>	---	---	---	---	---	---	59°17'	N. B.	
							36°36'	Ö. L. v.	"
<i>Segerstad</i>	---	---	---	---	---	---	59°22'	N. B.	
							30°55'	Ö. L. v.	"
<i>Skagerhull</i>	---	---	---	---	---	---	59°5'	N. B.	
							32°20'	Ö. L. v.	"
<i>Skanoör</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	55°25'	N. B.	
							30°32'	Ö. L. v.	"
<i>Skaraborgslän</i> , kerület (Departement)	---	---	---	---	---	---	58°24'	N. B.	
							31°3'	Ö. L. v.	" (Középirány).
<i>Smygehuk</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	55°20'	N. B.	
							31°2'	Ö. L. v.	"
<i>Söderarm</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	59°45'	N. B.	
							37°5'	Ö. L. v.	"
<i>Spårö</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	57°43'	N. B.	
							34°24'	Ö. L. v.	"
<i>Steenkyrke</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	57°49'	N. B.	
							36°8'	Ö. L. v.	"
<i>Svartklubben</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	60°11'	N. B.	
							36°30'	Ö. L. v.	"
<i>Svenska Höggarne</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	59°27'	N. B.	
							37°10'	Ö. L. v.	"
<i>Sundsvall</i>	---	---	---	---	---	---	62°23'	N. B.	
							34°59'	Ö. L. v.	"
<i>Tibble</i>	---	---	---	---	---	---	59°35'	N. B.	
							35°21'	Ö. L. v.	"
<i>Tylö</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	56°39'	N. B.	
							30°24'	Ö. L. v.	"
<i>Undenär</i>	---	---	---	---	---	---	58°40'	N. B.	
							32° 4'	Ö. L. v.	"
<i>Understen</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	60°17'	N. B.	
							36°36'	Ö. L. v.	"
<i>Upland</i> , tartomány (Provinz)	---	---	---	---	---	---	59°52'	N. B.	
							35°18'	Ö. L. v.	"
<i>Wäderöbed</i> , világító torony (Leuchth.)	---	---	---	---	---	---	58°33'	N. B.	
							28°43'	Ö. L. v.	"
<i>Wadstena</i>	---	---	---	---	---	---	58°27'	N. B.	
							32°34'	Ö. L. v.	"
<i>Wäderstad</i>	---	---	---	---	---	---	57°59'	N. B.	
							32°36'	Ö. L. v.	"

<i>Wenersborg</i> ...	58°23'	N. B.	
	30°—	Ö. L. v. Ferro	
<i>Wester Norland</i> kerület	63°15'	N. B.	
(Departement)	35°10'	Ö. L. v.	« (Középirány).
<i>Wexiö</i>	56°53'	N. B.	
	32°19'	Ö. L. v.	«

Jegyzetek a mogyorósajkóról.

Miután abban a véleményben voltam, hogy a havasi szajkó inkább a Déli-Kárpátokban költ, mint az Alpoknak jóval északibb fekvésű helyein, 1892. évi február hónap körülbelül közepén hozzáfogtam e madár fészkének kereséséhez. A nagy hó abban az időben igen megnehezítette a járást, kivált azokban a sziklás hegyekben, a hol ősszel ezek a madarak leggyakrabban előfordultak és a hol jól megfigyelhetők voltak.

Körülbelül márczius hó közepéig csak anynyira haladtam, hogy egy néhány régi fészekre bukkantam, a mikor a madarak zajos maguktartásából arra lehetett következtetni, hogy még nem költének. Alig értem el a hó végét, a mikor egy be nem végzett fészekre akadtam és közvetlenül mellette még más kettőre-háromra, mely részint későbbi, részint korábbi keletű volt. Szerencsétlenségre az újabban rakott fészkeket, melyeket a vihar összehányt, az építőmestereik elhagyták és tojásaikat kénytelenek voltak a régi tanyázó helyeiknek igen megrongált fészkeibe rakni. Ezeknek a megviselt fészkeknek egyikéből május hó 8-án kiszedtem három igen anyányi fiókat, melyet miután azt sikerült nagyra nevelnem, Angliába küldtem.

A következő esztendei rendkívül nagy hó majdnem teljesen lehetetlenné tette a magasabb fekvésű erdőségek átkutatását, ámde a tél utója igen enyhe volt és lehetővé tette, hogy azokat most már könnyebb szerrel lehetett bejárni. Néhány sikertelen próbálgatás után végre márczius hó 31-én rátaláltam egy új, de üres fészkekre. Április hó 5-én azt jelentették nekem, hogy e fészek tulajdonosa már a tojásain ül és két nappal későbben kiszedtem az egész fészekalj, az öreg madarakat pedig lelöttem.

Az a jegenyefenyő (*Abies pectinata*), a melyen ezt a fészket találtam, a nyugati lejtő fenyvesekkel sűrűn benőtt hegyhasadékának körülbelül 4500 láb magas helyén állott, a mely hegyhasadék a Hátszeg melletti (Hunyad vármegyei)

Notes on Nucifraga caryocatactes.

Thinking that the Nutcrackers would breed earlier in the Southern Carpathians, than in the Alps and their still more northerly haunts, we began in 1892 to search for their nests as soon as the middle of February. The deep snow at that season, made locomotion difficult, especially in the more rocky forests, where the birds had been most frequently seen during the autumn, and where they were still fairly in evidence. Up to the middle of March, however, we had come across nothing better than a number of old nests, while the noisy behaviour of the birds seemed to indicate, that they were not yet breeding, nor was it until nearly the end of the month, that we found a new unfinished nest, and close to it two or three others of greater or less antiquity. Unfortunately this recent construction having been somewhat displaced by a storm, was abandoned by its architects, who must forthwith have laid their eggs in the most dilapidated of their old abodes, for from a ragged old nest we took on May 8th three almost fully fledged young, which were successfully reared and finally transported to England.

The exceptionally deep snows of the following year, made it next to impossible to search the higher woods, but the past winter having been very mild, we were this spring able to get about with comparative ease; and after many failures at last discovered on March 31th a new but empty nest. On April 5th its owner was reported as sitting and two days later I took from it a full clutch of three eggs, and shot the old birds.

The silver spruce (*Abies pectinata*), on which this nest was placed, grew at an elevation of some 4500 ft. on the western slope of one of the long densely pine-clad ravines, which run down from the main ridge of the mountains near Hát-